

APĂRAREA NAȚIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
strada Carolinei Nr. 5.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.
Pentru România și străinătate:
Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.
Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.
Valerian Halip, notar.
Constantin Jescu, țaran.
Vasile Maghior, paroh.
Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERTIUNILE:

Un rînd petit sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petit 50 bani.

Prenumeratiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Cernăuț, 6 Aprilie 1907.

Comitetul național central în ultima sa ședință ținută în săptămîna aceasta între altele a luat și hotărîrea, ca să invite pre toți domnii prezenți ai comitelor districtuale că aceștia se compue un catastru asupra tuturor comunelor din județele respective în care se află societăți cu cabinete de lectură și bănci după sitemul raiffeisian și acele în care nu se află aceste instituțiuni culturale și economice. Scopul comitetului central e adevădat de a purta o evidență asupra mersului acestor instituțiuni, ear acolo, unde nu se află, de a contribui și a conlucra împreună cu factorii chemați la înființarea lor. Comitetul național e adînc pătruns de însămnătatea și de binefacerea acestor instituțiuni pentru că numai prin aceste instituțiuni bine conduse se poate trezi în poporul nostru simțul și conștiința națională și numai prin aceste se poate da poporului un sprijin eficace în nevoile sale economice. Cu prăvăliile romînești, cu toată sirguința lăudabilă a directoriului ei, lucrul nu prea merge din cauza lipsei mai că totale de conducători la filialele înființate prin diferitele localități dela țară. Este însă speranță întemeiată, că prin școlirea

elevilor, care se află acuma ca învățăcei la prăvălia de aici și cari sînt obligați a frecuenta și un curs la școala de comerț în scurt timp vom învinge și greutatea aceasta. Este de remarcă, că conducerea centralei raiffeisanelor, prin creditele acordate acestei instituțiuni, a arătat multă pricepere și prevedere și remîne ca conducerea prăvăliei să vegheze neadormit ca prin o gestiune cit se poate de conștiincioasă să justifice avansul acesta de încredere.

Aceste instituțiuni precum societățile cu cabinetele de lectură, înșoțirile raiffeisiane și prăvăliile sînt de o importanță eminentă în viața poporului nostru. Impreună cu băncile raiffeisiane comitetul central a decis, ca pretutindunde să se înființeze și hambarele pentru pîne. Toamna țaranul nostru avînd lipsă de bani pentru plata birului, pentru plata pămîntului arîdat, este adeseori nevoit să-și vîndă pînea strînsă în sudoarea feței sale cu un preț mai că de bajocură. Aceasta o vînde el la niște indivizi dela care apoi primăvara trebuie să o cumpere cu prețul îndoit. Dacă în fiecare comună împreună cu banca raiffeiziana s'ar afla aceasta instituțiune a hambarelor, doritorul

de bani ar vînde pînea sa hambariului din loc cu prețul tîrgului, n'ar mai trebui să imble perzînd zilele de lucru pela tîrg pentru vînzarea unui coreț de păpușoi și bînd adeseori adalmaș jumătate din prețul vînzării. Primăvara cînd se ivește lipsa de pîne, ar ave îndată de unde să-și cumpere pînea earăși cu prețul tîrgului și n'ar ave lipsă să se îndătorească pe la cele lipitori ale satului. Zicem că primăvara el n'ar ave banii trebuincioși. Atunci ia un împrumut dela banca raiffeisiană în suma prețului pînei și toamna poate restitui împrumutul acesta earăși cu pîne. Aici ni s'ar pute obiecta că banca raiffeisiană ar fi în pierdere cu procentele.

Această obiecțiune însă nu este întemeiată pentru că primăvara prețul tîrgului la pîne e totdeauna mai mare decît toamna. Ba adeseori banca ar pute ave și un venit foarte frumos din chivernisirea bună și conducerea înțeleaptă a instituțiunii acesteia. Cît de mult ar contribui aceasta la înalțarea conștiinței de sine a poporului nostru cînd se vede el ajutat prin sine și prin ai săi fără de concursul și ajutorul acelor elemente, care caută numai să exploteze sudoarea țara-

nului și să se înavuțească pe pielea lui!

În scopul realizării acestui concluduz ne-am adresat cătră librării cu rugarea ca sa ni trimită broșuri populare, și adresăm un apel călduros cătră toate persoanele cu tragere de inimă și cătră toate societățile și instituțiunile, cari au astfel de broșuri a li trimite la adresa *comitetului național în Cernăuț* și comitetul le va disface după buna sa chibzuință. La diferitele cabinete din țară și primăvara se va achita cu mulțămînt pe calea ziastică.

Cîmpul de lucru și de luptă este destul de mănos și destul de mare, dacă voim să secerăm fructe de pe dînaul și să învingem obstacolele cari ni se opun progresului culturii poporului nostru, trebuie fiecare suflare romînească să se inroleze la acest lucru de o camdată singur mîntuitoriu pentru meamul nostru.

Dacă cineva pe terenul acesta va munci cu tragere de inimă și fără de oarecare interes egoistic, el este romîn bun și demn de lauda noastră și a posterității.

FOIȚA.

Agata Birsescu în Suceava.

Înainte de a vorbi despre cele trei reprezentări teatrale date de d-șoara *Agata Birsescu* în orașul Suceava, voi scria pe scurt biografia *) distinsiei tragediane, fala tuturor Romînilor.

Celebra artistă s'a născut în București la 1861. După ce a absolvit cursurile de declamațiune și canto la conservatorul din București, a intrat la Teatrul Național unde s'a distins îndată prin puritatea dicțiunii și sobrietatea elegantă a gestiunii în Comedia dlui Olănescu „*Pe malul gîrlei*”.

Ducîndu-se la Viena, s'a înscris în conservatorul de acolo, pe care absolvîndu-l, a luat *premiul I cu medalia de aur*. Perfecționîndu-se astfel în limba germană și în arta dramatică și isbutînd în 1883 să fie admisă printre artistele renumitului Burgtheater, pe atunci sub direcțiunea lui *Ad. Wilbrandt*, unde a rămas pînă în 1890. *Agata Birsescu* a stors în tot acest timp aplausele și admira-

*) Datele biografice le-am luat din *Enciclopedia Romîna* și *Calendarul Minervei* pe anul 1901.

rațiunea elitei vieneze. În acelaș an trece la teatrul orașului Hamburg, iar mai pe urmă s'a întors iar în Viena, unde a jucat tot cu acelaș succes în „*Raimundtheater*” și „*Jubiläumstheater*”. În 1899 d-șoara Birsescu a făcut un angajament pe cinci ani cu direcția Teatrului național din București. Cu apariția marelui tragediane, prima scenă romînească a căpătat o nouă și incontestabilă vigoare.

Principalele creațiuni ale d-șoarei Birsescu sînt: *Hero, Iulia, Parthenia, Esther, Medea, Maria Stuart, Sappho, Antigone, Electra, Maria Magdalena, Eva*, etc. . .

D-șoara *Agata Birsescu* este decorată cu *Bene Merenti* clasa I și *Verdiensst-Kreuz* al Germaniei.

În timpul mai nou a dat o serie de reprezentații prin New-York și America de nord, unde vra iarăși să se întoarcă cu o trupă și un repertoriu de piese romînești, spre a face cunoscută și străinilor arta noastră dramatică.

Turneul ce-l întreprinde ea acuma prin România și Bucovina, e »ultimul ei turneu de adio« tuturor romînilor și țării ei natale.

Înainte de a pleca dela noi, a voit să viziteze, cum am spus, și Bucovina. În-

ceputul la făcut cu Suceava; în rîndul al doile va fi Cernăuțul, unde va juca prin 17, 18 și 19 April, după cum a scris soc. acad. »Junimea«.

În Suceava a apărut în piesele *Magda, Eva* și *Debora. Magda de Suderman, dramă în 4 acte. Magda!* Par'că și numele exprimă îndărătnicie, vigoare; și puternică e și toată acțiunea desfășurată în piesă. Conflictul între năzuința neîntrînată a artei după glorie și libertate, și între autoritatea părintească ce cere supunere oarbă: iată tema principală a autorului! Contrastul între caracterele persoanelor principale e isbitor și deaceea și conflictul dramatic va fi cu atît mai vehement. Închipuiți-vă! Un tată aspru și autoritativ, are o fiică, *Magda*, cuprinsă de dorul nestins după libertate, și a cărei suprem ideal e: arta; cea-laltă fiică, *Maria*, sglobie și plină de inocență, și apoi severul și liniștitul pastor *Hefterding* alături de caracterul laș și stupid al consierului de *Keller!*

Cea mai mare parte din public încă nu o văzuse nicicînd pe d-șoara Birsescu jucînd pe scenă, și deaceea aștepta cu o vădită nerăbdare să apară odată. În momentul cînd trăsura *Magdei* se apropie de casa părintească și sora ei *Maria* țipă

la fereastră ca mușcată de șarpe, toți privitorii își țineau resuflarea: puteai auzi cum bîzîie musca. Dar nerăbdarea și curiozitatea creștea pe fiecare secundă; un scaun se mișcă încet, hîrșînd pe podele, iar cineva se scoală și sgomotul acesta atît de minimal pare în momentul acela că ni străpunge urechile, așa sîntem de nervoși: îndată se aud strigăte de nemulțămire și pisiri. Iarăși liniște între privitori, numai *Maria* țipă pe scenă, și deodată ușile se dau în lături și în fundul scenei apare *Magda* în costum de gală, înaltă și maiestooasă. În clipa aceea trecu ca un curent galvanic prin trupurile privitorilor, ale căror buze șoptiau nevrînd: *Magda... Birsescu... Magda* și un ropot nebun de aplause se deslănțui în sală.

Piesa aceasta, care caută să deslege unele dintre problemele mari ce agită spirital modern, e par'că anume creată pentru d-șoara Birsescu. Și dacă nu mă înșel, în piesa aceasta e cuprins întregul catehism al concepțiilor d-șoarei Birsescu despre artă, patrie și connaționalii săi. Și dacă-i adevărat, atunci publicul romîn trebuie să ție cont de asta și să fie mai puțin aspru cu dînsa. Aduceți-vă aminte numai de răspunsul ce-l dă *Magda* co-

Din campania electorală.

Înainte a vr'o 100 poporeni și-a dezvoltat dl consilier Dr. Constantin Isopescul-Grecul în 5 l. c. programul de deputat în comuna Corovia. Dl Isopescul a fost viu aclamat și întreaga adunare s'a exprimat definitiv contra candidaturii dlui Cuparencu. Adunarea a primit cu însufletire candidatura dlui Dr. Isopescul-Grecul.

* * *

Entusiastă a fost primirea ce i-s'a făcut dlui Dr. Isopescul-Grecul în aceeași zi după amiază în Voloca. A fost primit — cu toată vremea ploioasă — de peste 300 poporeni — între cari preoții și învățătorii — în frunte cu antistele comunale cu nesfârșite strigăte de trăiască. După o vorbire frumoasă a dlui prof. Grigore Halip, care a adus la cunoștință ca vicepreședinte al comitetului districtual deciziunea partidului național, a luat dl Dr. Isopescul cuvântul, pentru a-și dezvolta programul.

În termeni aleși și pe înțelesul poporului a spus acesta ce are de gând să le facă ca deputat. Poporul l'a întrerupt adese cu strigăte de »trăiască deputatul nostru«. Venind vorba de dl Cuparencu, au condamnat prezența și în această comună candidatura sa. Dl Cuparencu s'a făcut ridicol, făcând promisiuni, cari nici odată nu se pot îndeplini. Promite de exemplu absurdități, ca împărțirea pădurii Cucurului între oameni, mai promite apoi scutirea de biruri a acelor țărani, cari sînt în posesia a mai puțin de 5 făci. Poporul, care a fost asmuțat cu cîinii de dl Cuparencu, cînd, ca să cumpere lemne, i-a călcat ograda, s'a exprimat cu însufletire numai pentru candidatura dlui consilier Dr. Isopescul-Grecul și la despărțire clocotia satul de stri-

gătul mulțimei adunate: trăiască dl consilier Isopescul!

* * *

Vineri, în 5 l. c., a aflat loc o ședință a comitetului național districtual în Rădăuș, la care au participat peste o sută de persoane de încredere aproape din toate satele.

Ședința, care a fost condusă de președintele comitetului districtual dl Constantin Popovici, s'a deschis la oarele 2 p. m. Venind la discuție proclamarea candidatului pentru sfatul împărătesc, zice dl părinte din Vicovul-de-sus Tit Popescu, că e autorizat din partea d-lui consilier T. Simionovici, a declara, că D-sa aprobă pe deplin programul partidului național și că, candidînd pe programul acesta ca deputat va stăruii din resputeri împreună cu ceilalți deputați ce se vor alege, al aduce la realizare.

În urma acestei declarații iau cuvîntul gospodarii Gavril Nistor, Toader Ioanesi și părintele Cojocar, propunînd pe dl consilier Simionovici de candidat. Propunerea aceasta se primește apoi cu unanimitate de voturi. Dl Dr. Antonovici mai vorbește în fine despre modul de organizare a tuturor păturilor scopositate de partidul național. Ședința se încheie la oarele 4 p. m. cu un puternic trăiască la adresa M. S. Împăratului.

* * *

Evorba, ca clica democratică voiește să pună de contracandidat d-lui Simionovici pe un gospodar cu numele Bodnar din Frătăușul-nou.

* * *

Din districtul Gura-Humorului primim știrea, că dl Dorimedont Popovici a ținut adunări electorale în comunele Baiășești, Brăiești, Lucacești și Mazanaești. La toate aceste adunări au participat mai multe sute de alegători.

Programul dezvoltat de dl Dori Popovici a fost primit cu multă însufletire. În zilele viitoare va ține

D-sa în celelalte comune din district adunări electorale.

* * *

Zilele trecute a cutreierat dl Aurel Onciul Valea Sucei. În toate locurile a fost D-sa obiect de mult haz. Vorbirile dlui Onciul au fost continuu întrerupte prin puternice strigăte »trăiască dl Stefanelli«.

Raport detaliat în numărul viitor.

* * *

Săptămîna viitoare va afla loc în Suceava o ședință districtuală spre a se pronunța definitiv privitor la candidatura pentru sfatul împărătesc.

„APARAREA NAȚIONALĂ“ ÎN ȚARA.

Din Cernăuț.

In atențiunea d-lui mareșal al țării Baron George Vasilco.

Cu decretul de dto 21 Faur 1907 Nr. 1959 a fost dl Alexandru Jijie, diurnist la comitetul țării, numit oficial la aceasta autoritate în locul dlui Maximilian cav. de Goian, trecut în aceeaș calitate la spitalul țării (institutul alienaților).

Pentru dl Jijie însemnează numirea asta un avansament dela rangul 0 la rangul zece, pe cînd pentru d-nii asistenți la comitetul țării Hans Clemens Fischer, Victor Sarnavski și Eusebie Scriba, cari toți trei erau în prima linie să fie considerați la ocuparea postului acestuia, aceasta însemnează o preterare însoțită de urmări necalculabile.

Numiții trei domnii, actual asistenți la comitetul țării, sînt funcționari cari sînt în aceasta funcțiune aplicați deja de mai mulți ani, și numai atunci ei pot fi avansați dacă devine un post mai înalt liber.

Prin trecerea dlui Goian la spitalul țării, devenise postul ocupat de d-sa liber și la acest post reflectau acești trei domnii, dintre cari primul e germîn, al doilea rutean și al treilea romîn.

De s'ar fi dezvoltat afacerea ocupării acestui post în mod natural și conform instrucțiunilor existente s'ar fi scris pentru ocuparea lui un concurs, în urmă căruia ori germînul, ori ruteanul, ori romînul ar fi trebuit să fie avansat, după

cum ori primul, ori al doilea ori al treilea ar fi fost mai bine calificat. Dar' ce să vezi? Făr' ca concursul să fie fost scris, ca din senin, postul acesta e ocupat prin dl Jijie, fost diurnist provisor la comitetul țării, și ceilalți trei funcționari definitivi, cari tot așteptau scrierea concursului, trecuți cu totul cu vederea.

Vrînd nevrînd trebuie să te întrebi cum de s'a putut isprăvi un astfel de lucru? — Răspunsul e foarte simplu: dl Jijie este nepotul d-lui Florea Lupu, născut în acelaș sat cu D-sa și colaborator la »Voința poporului«; natural deci că el a trebuit să obțină acest post.

Și ceilalți trei funcționari pot să aștepte mai departe, pînă va deveni ear vr'un post liber prin moartea vre unui funcționar!

Deci și aici dl Florea Lupu, membru în comitetul țării, a făcut abuz de puterea ce i-a încredințat-o țara, protejînd în detrimentul celor trei asistenți pe nepotul său.

Întrebăm pe dl mareșal al țării: are D-sa știre despre ocuparea postului din chestie prin nepotul d-lui Lupu; are D-sa știre că prin protejarea lui Jijie alți trei funcționari bravi au fost scurtați într'un mod necalificabil?

§ 24 și 12 din pragmatica serviciului pentru funcționarii țării zice doară resvedit: »că dreptul la avansare i se poate detrage unui funcționar numai în urma unei cercetări disciplinare și ocuparea unui post sistemizat se poate face numai în urma unui concurs scris cu termen de cel puțin 4 săptămîni. Cum de a admis dl mareșal călcarea legii și a instrucțiunilor, care numai singe bun nu poate să producă? Sau poate dl Jijie e mult mai superior celorlalți trei domnii?

Dacă am luat afacerea asta în discuție o facem ca să arătăm iar o machinațiune a familiei Lupu-Onciul.

Dela frații din Ardeal.

Ministrul de culte și instrucțiune contele Apponyi a prezentat dietei un proiect de lege relativ la regularea salarilor învățătoarești.

Acest proiect atinge în mod esențial viața internă a confesiunilor susținătoare de școale, precum și drepturile autonome ale bisericii noastre asigurate prin legi sancționate de Maiestatea Sa.

lonelului Schwartz, tătînesău, cînd acesta o roagă să rămîie de acuma acasă: »O, tată, tată, lumea mea e cu totul alta decît a ta; e mai înaltă, mai sublimă!« și atunci veți judeca cu totul altfel.

Are dreptate răpăusatul Teliman cînd zice că Agata e o îngeroaică, căci jocul ei te farmecă, te fascinează, atît e de natural și de nesilit.

Cînd vorbește liniștit și calm, sau ride, vocea ei sonoră ca de clopot sunător, îți face bine cînd o auzi; cînd strigă și blastă mă te apucă fiori reci de groază, iar cînd plînge, hohotește sala dimpreună cu dînsa.

Intr'adevăr ea poroncește mulțimii, o hipnotizează.

Eva, dramă în 8 acte de Richard Voss. Eva e o piesă tezigă de un realism cras, care te încrîncenă și te indignează totodată. Două probleme tractează autorul mai pe larg în aceasta piesă: Prima, ori de o soție are dreptul să-și părăsească soțul pe care l-a luat din milă și respect, și să se mărite cu primul ei amant: cu alte cuvinte, ce-i mai sfînt, amorul sau taina căsătoriei? A doua problemă, ori de soția ce-și ucide bărbatul ce o înșală pe dînsa și pe alta, merită sau nu pedeapsă. Autorul e pentru libertatea

inimii și nu ține la căsătoria formală, însă în privința pedepsei nu-i de tot clară intenția lui Voss. Inceputul e cam greoi și foarte încilcit, abia pe urmă se limpezesc lucrurile și acțiunea se desfășoară nesilită.

În momentul celei mai înalte încordări cînd Eva cade jertfă smomelilor lui Elymar, jocul d-rei Birsescu a fost de un dramatism sfîșietor: plîngea lumea în sală de nu s'a putut ogoi lungă vreme. Tot așa de sguuitoare a fost întîlnirea ei cu Hartvig în temniță...

Și cînd stai de te gîndești, că în seara aceea erau numai la vr'o sută de spectatori între cari vr'o 10 Romîni, te doare inima și-ți zici: că mare a fost răbdarea acestei eroine să joace înaintea păreților goi, și condamnabilă lipsa celorlalți Romîni.

Debora, dramă în 8 acte de Dr. Mossenthal (!) Nenorocită încercare dramatică e piesa aceasta. Acțiunea e lîncedă, deslînată; multe pasaje pline de un caracter declamatoric, ca vorbirea cătră lună a Deborei. Atenția nu ți-i de loc încordată, iar desnodămîntul piesei e naiv de tot — ca să nu zicem că-i prost. — Mă rog: un șirag de mărgele, talismanul, desleagă blăstămul Deborei și cu asta se finește totul! Pe autor îl cu-

noșteți îndată că-i ovreu, nu numai după nume, ci și din pricina, că predică religia umanității și toleranța față de jidovi. Luați seama, domnilor! Pe urmă vechia poveste, că ficele lui Israel știu iubi și uri din toată inima și că o inimă (de ovreică, se'nțelege), nu se poate cumpăra cu bani. Vorbă să fie!!

Piesa a fost pe placul jidovilor din Suceavă, căci întrînsă se vorbește de prigonirea ovreilor (nevinovați!) de creștini; și mă rog, cînd ar fi fost mai potrivit să se predice pe scenă religia umanității, decît acuma cînd în Suceava (sermana Suceavă! sfîntă e vorba poetului St. O. Iosif:

»Odinioară cuib de șoimi
Acuma însă cuib de șloimi«.

game de jidovi refugiați din România? Și publicul exclusiv jidovesc a aplaudat strașnic cu strigăte de bravo! bravo! căci avea »interes«.

Păcat de sforțările marei tragediane, care-și sfășia sufletul pe scenă, ca să poată ținea deasupra apei piesa cea de duzină.

După reprezentare, care a fost ultima, s'a golit sala de spectatori și numai vr'o cițiva Romîni au așteptat-o să-i aducă

ovațiunile lor și să-și iee remas bun dela dînsa. Celebra tragediană se vede că a fost adînc jignită în sufletul ei, căci nu s'a arătat lungă vreme. Iar cei ce-o așteptau s'au depărtat pe'ncetul, unul cite unul, și sala remase goală, intunecată și pustie, numai pe un părete în fund se zărea un buchet de flori dela d-ra Pruncul dăruit artistei. Atîta atenție i s'a dat numai! Și ea, marea tragediană, gloria scenei romînești, pentru care două continente se'ntreceau care de care, s'o angajeze, și la al cărei car plin de flori s'au inhămat înainte de vr'o 12 ani toți »Junimenii«, a plecat neștiută de nimeni, din orașul care a primit-o pe nedrept așa de vitreg*), fără nici o mulțămîntă, sau măcar o stringere călduroasă de mîină!

Se vede că nu sîntem vrednici să ni dăruiască Dumnezeu artiști, căci nu-i știm prețui după merite.

Ioan Gramadă.

*) Svonul că nu s'ar fi adresat mai întîi Romînilor din Suceava nu-i adovărat și boicotarea artistei a fost neîndreptățită.

Calcarea legilor însă nu o poate suferi un popor fidel Regelui și patriei, îndeosebi atunci, când i-se amenință limba strămoșească din partea molochului de maghiarizare.

Ni se pune în perspectivă pierderea miilor de școli confesionale, susținute cu bani grei românești și pierderea miilor de învățători, acești apostoli și cultivatori adevărați ai sentimentelor naționale.

Școala românească după proiectul lui Apponyi are să se prefacă în școală ungurească, și va atrina directe de ministrul unguresc; asemenea și cărțile de studiu au să fie trimise de minister. Conzistorele și sinoadele românești nu vor mai avea nici o influință. Copiii nostri vor fi educați în spirit unguresc și vor fi constrinși să bolborosească și „Tatăl nostru“... în limbă străină.

Eroii noștri naționali vor fi prezența acestora, ca niște bandiți...

E firesc deci, că Români din Ungaria au început deja să lupte cu arme legale, ca proiectul sus amintit, carele conține astfel de măsuri draconice, să nu devină lege.

Prelații bisericii ortodoxe romine, încărungați în luptele naționale, au prezentat în persoană ministrului »memorandul bisericii gr. or.« remonștrind contra dispozițiilor proiectului de lege amintit. Memorandul a fost înaintat și camerei ungare, precum și casei magnaților. Arhierii sint parați a cere în cazul extrem intervenirea M. Sale, precum au făcut-o de atâtea ori în trecut.

Asemenea dispoziții a luat și conzistorul metropoliei unite.

În parlament deputații naționaliști au început lupta, ca de obicei energic și cuminte. Au obstruat numai o săptămână la partea primă a proiectului, referitoare la școlile de stat, și deja ministrul a trebuit să le facă concesii, aminând desbaterea asupra părții a doua a proiectului ce se referă la școlile confesionale și comunale, pînă după Paști. În restimpul acesta deputații vor aranja pretutindeni adunări populare de protestare. Se vorbește de convocarea unei adunări a tuturor Românilor din Ungaria în frunte cu prelații ambelor biserici romine.

Drept dovadă despre însuflețirea generală, ce domnește în Ungaria, ne servesc știrile de protestare, ce le primim zilnic din toate centrele românești.

Trăesc vremuri grele frații noștri de peste munți, dar vremuri de însuflețire și mîndrie națională. Toate păturile poporului rominesc, dela opincă pînă la vlădică, firește carele e convins de importanța faptului. Și aceasta ne este argument puternic, că vor putea înlătura și de astă dată pericolul, ce îi amenință.

Oțeliți însă în luptele continue, ce le poartă zilnic pentru apărarea legii, limbei și moșiei, li să întărește totodată credința, că multe jertfe, ce au trebuit să le aducă pentru patria lor mașteră, trebue odată recompensate.

Știri locale și din țară.

Personalii. Dl Dr. Octavian Gheorghian, medic secundar la spitalul țării din Cernăuț a fost însărcinat cu conducerea spitalului districtual din Suceava.

Dl Teodor Gribovski, consilier pe lângă tribunalul din Cernăuț a obținut un concediu de mai multe săptămîni.

-- Dl Arcadie Boca elev silvic la dir. bun. fond. rel. a fost transferat dela Seletin la Brodina.

-- Dl teolog absolut Arcadie Zavadoschi a trecut cu excelență în 4 l. c. ultimul examen la facultatea teologică.

Felicitările noastre.

Caz de moarte. Sîmbătă în 16 Martie a repăusat în spitalul din Cimpulung abiturientul romin din Suceavă Dionisie Sgîrcea după un morb lung și greu în etate de 22 ani.

-- Miercuri în 3 l. c. a răpăosat în Cupca dirigintele oficiului poștal de acolo, dl Emil de Rey în vîrstă de 78 ani. Inmormîntarea defunctului s'a săvîrșit Vineri în 5 l. c.

-- Marți în 2 l. c. a repăusat în Cernăuț expedientul poștal Georgi Lauric. Inmormîntarea s'a săvîrșit Joi în 4 l. c.

Reprezentatiune teatrală. Puteri probate din sinul societății »Armonia« vor da Joi în 18 l. c. în teatrul orășănesc reprezentatiunea teatrală a actului al 5-lea din »Ovidiu« de V. Alexandri și a dramei în 2 acte »Napasta« de I. L. Caragiale. După atîta timp o reprezentatiune teatrală în dulcea noastră limbă românească izgonită din plaiurile Bucovinei! Se așteaptă că toată suflarea românească va ști prețui însămnătatea unei astfel de reprezentări și nu va lăsa ca o reprezentatiune teatrală românească să se facă înaintea unui public, ce se va putea număra pe degete și să rămîie astfel națiunea întregă de risul străinilor. Societăților academice românești! Aici e încă un teren de activitate pentru D-voastre. Animați publicul la participarea unei reprezentatiuni teatrale românești și salvați astfel onoarea națiunii noastre!

Șezătoarea literară a »Junimei« de Duminică la 7 l. c. e închinată poetului George Coșbuc. Inceputul precis la 4¹/₂ oare d. a. Publicul rominesc, este rugat să participe cit de numeros.

De ale poștei. Ministerul de comerț a încuviințat activarea unui oficiu poștal în comuna Babin, districtul Coțman.

Concursul pentru ocuparea acestui post s'a scris cu termen de 4 săptămîni.

Bosniacii protestează contra lezei de presă. Tinerii universitari din provinciile ocupate, cari studiază la universitatea din Agram, au ținut o întrunire, în care au protestat contra dispozițiilor lezei nouă de presă introdusă în Bosnia și Herțegovina, cari dispoziții sint mult mai reactionare, decît cenzura preventivă, ce a fost în vigoare pînă acum. S'au mai plins, că legea a fost adusă, fără a asculta pe factorii interesați și pe ziaristi.

În onoarea dlui consilier aulic Posch a aflat loc Sîmbătă sara în »otelul Central« din loc un banchet aranjat de funcționarii dela direcțiunea poștelor, cari au cel mai mare cuvînt sa regrete trecerea dlui Posch la minister.

Știri din lume.

Revoltele țaranilor din România. Prahova. Prefectul comunică, că în tot județul e liniște.

Buzău. Liniște în tot județul. Tecuci. Ordinea restabilită. Prefectul mijlocește tratativele între proprietari, arendași și țărani.

Covurlui. Liniște desăvîșită; se continuă tratativele între proprietari, arendași și țărani. Se fac anchete în toate satele și se operează arestarea instigatorilor.

Roman. Liniște. Sint arestați 530 răzvrățiți și instigatori.

Vaslui. Liniște. Se observă încă oarecare agitație la Ruginoasa, Cosmești, iar în satul Dănești, s'au tras în noaptea de Duminică citeva focuri de pușcă asupra patrului de jandarmi. N'a lovit pe nimenea.

S'a făcut anchetă și operat arestări, fără a se întîmpina vreo rezistență din partea țaranilor.

Dolj. Liniște. Se mai observă oarecare agitație în cătunele din prejurul comunei Argetoia. Măsurile luate sint suficiente.

Dimbovița. Liniște. Se fac încă arestări. -- Direcția agriculturii din ministerul demoniilor are informațiuni, ca sămănăturile de toamnă merg foarte bine, iar arăturile de primăvară au început să se facă prin localitățile unde s'a topit zăpada. Din cauză că zăpada va întîrzi să se topească în unele părți, unde a căzut în mai mare cantitate, sămănăturile de ovăș n'au o perspectivă tocmai bună.

Pentru sămănăturile de porumb timpul nu e încă trecut.

-- În 5 Aprilie a început în numeroase județe facerea ogoarelor de primăvară. Se speră că în citeva zile munca zilei va fi luată în toată țara.

Consulatul romin din loc ni trimite următorul comunicat oficios pe ziua de 5 Aprilie:

Grație liniștei care acuma domnește în toată țara, muncelile agricole au început în multe districte. Prefecții cari nu mai sint absorbați cu grija represiunii revoltei lucrează peste tot locul la stabilirea înțelegerii între proprietari, arendași și țărani. Transacțiunile cari se fac sint numeroase și acele pe cari Prefecții le propun sint atit de moderate și juste încît în genere proprietarii și arendașii nu fac nici o dificultate a le primi și încuviințează țaranilor concesiunile ce li se cer a le face. Sint cu toate aceste unele excepțiuni la această regulă. Este interesant de a nota că în unele districte mai mulți arendași străini, principalmente greci și evrei refuză de a se supune arbitragiului Prefecților și de a primi transacțiunile, ori și cit de raionale ar fi, ce li se propun. În districtul Putna, la Adjud, arendașul evreu Rapaport n'a voit a face nici o concesiune. La Sascut contractele agricole ale arendașului Kaufmann sint cumplit de grele. În districtele Buzeu și Covurlui arendașii străini, mai ales greci și evrei, profită de faptul că liniștea a fost pe deplin restabilită spre a menține vechile lor contracte cumplit de oneroase și spre a refuza pămînt țaranilor cari nu primesc condițiunile ce vor să li impună. În fine în districtul Brăila prefectul a reușit să facă să fie primit de cătră cei mai mulți proprietari și arendași un contract -- tipărit prin care țaranii se îndătoresc a cultiva 2 hectare de pămînt pentru proprietar în schimbul a trei hectare pe care aceștia le concediază lor. Noutățile respindite de cătră ziarile străine despre sănătatea Regelui sint inexacte. Regele este deplin restabilit și ia personal partea cea mai activă la afacerile statului.

Din caleidoscopul politic.

Conform uzului ziaristic fiecare jurnal politic și capul primului său număr își pune programul pentru care luptă. »Cinstea munteanului« a dlui T. Lupu și-a publicat programul în coada foaiei. Oare nu de aceea, că acest jurnal constă numai din coadă?

Pentru a restabili bunînțelegere între preoți și învățători Floarea Lupu publică prin rostul prietenului său Chisanovici în monitorul său scris în limba germină »N. Fr. Lzg.« mai mulți articoli plini de invective la adresa preoțimeinoastre. Terminica »Kirchenschänderische Pfaffen, Pack, Gesindel, vor dem das Volk nicht genug gewarnt werden kann, etc. mișună pe fiecare pagină din ultimul număr. Mîna tot așa înainte dle Lupu, căci acesta-i cel mai bun mijloc de a restabili pacea.

Rasdemocratul preot Fonigar s'a apucat strașnic de politică națională, îndemnînd pre turma încredințată păstoriei sale să agiteze pentru Bellegarde. Ca cioban, părinte, ai fost la loc; ca preot nu prea. Oare n'ar fi mai consult să te lași de preoție și să te duci îndărăpt la păstorit oile?

Oberbereznicul, în ce privește promisiunile, l'a întrecut chiar pe Titu, căci el promite scutirea țaranului, care are mai puțin de 5 fălci, și de biruri. Mai rămîne d-le Bereznic să-i promiți și o leafă de citeva sute florini ca să pui colac peste pupăză.

Bun ucenic e Oberbereznicul. Dela șeful său Florică a învățat a îmbăta lumea cu apă rece, promițînd alegătorilor

săi cite verzi și uscate. Pe cînd Lupu și Onciul împărția pămînt de arat, Oberbereznicul împărțește pădurile fondului. Grijește d-le pădurar să nu te miluiască pe D-ta poporul din jurul Cucuiurului cu mila ce cu atita desteritate ai știut-o a i-o detrage -- cu nuele și ciomege din pădurele ce vrei să le împărțești!

Marele redactor al »Cinstei munteanului« i-și vidimează prin notarul Pruncul toate scrisorile ce le primește dela contele Bellegarde. N'ar fi consult, d-le primarius, să-ți vidimezi, tot prin acest notar, și prezența a unei cantități de crieri -- fie cit de mică -- în tidva D-tale?

»Numai cincisprezece bărbați de stare au asistat la prima șezătoare literară a Junimei,« zice corespondentul »V. P.« în darea sa de samă asupra acestei șezători. Dar între acești cincisprezece bărbați a fost măcar un »democrat« dle corespondent?

Un democrat a susținut mai dăunăzi că magarii ar fi mai cuminte decît caii. Înțelegm de ce. Mai toți democrații trec în ochii lumii de magari, pe cari viziteul Florică îi mină sau duce de căpăstru cum vroeste el; și ca să treacă de mai valoroși democrații au inventat dogma asta. Noi credem că ori cal ori magar tot dobitoc rămîne.

»Isbînda lui Aurel e asigurată. În care comună se arată e ridicat pe sus de poporul prezent« scrie »V. P.« O credem căci nu numai Aurel, dar și Chisanovici a fost, chiar în Solca, ridicat de popor în sus; dar... numai ca să poată sări afară prin fereastă de frica alegătorilor săi, a căror dragoste începea să devină pentru democrați puțin prea vehementă.

Osana ție mintuitoare, care ai născut ideea de a provoca pe Stefanelli și Onciul ca să-și retragă candidaturile din cercul electoral Cimpulung în favorul contelui Bellegarde. Osana ție mare politician și redactor al »Cinstei munteanului«. Osana ție și lui Hurgeș, vrednicul tău prieten și colaborator. Osana! Osana!

Cei dela »Voința poporului« au devenit de vr'o citeva zile caricaturisti. Florică carichează caractere firme, Aurel barbați moralisti, Titu oameni cinstiți, Chisanovici pedagogi apți, Zina pe o »mater familias«, Jijie pe un funcționar de rangul zece și Sidoriuc pe un dascăl în activitate și toți la un loc pe niște oameni cu rost și căpătîi. Apoi zi că nu-i lumea de apoi!

Vaza deputatului Buburuzan în clubul democratic o dovedește următorul dialog:

I. V. Solca: Dle Floarea Lupului, de ce subtragi atîția bani ca chieluieli pentru împrumuturi dela banca țării?

Floarea Lupului: D'apoi eu și cu cei cincizeci de scriitori și ceilalți domni pe lingă mine din ce să trăim?

I. V. D'apoi dle Floarea Lupului prea mari lefi vă luați. N'avem nici un folos din banca noastră. Vom merge la deputatul nostru Buburuzan, ca să ne facă dreptate, că nu mai putem suferi să purtăm cheltuielile pentru traiul d-voastre.

Fl. L. Socoți, că mie-mi trebuie mîntea lui Buburuzan? Zece minți de a lui am în buzunariu! El mi-i de lipsă numai atunci, cînd votez eu să-și puie glasul lui de-asupra.

Tablou.

„La emblema engleză” CURTEA SALTER

Binevoiti a lua la cunoștință că firma

„La emblema engleză” CURTEA SALTER, strada principală Nr. 8

și-a deschis espositia sa de

☀️☀️ jucării pentru copii și de obiecte pentru Crăciun. ☀️☀️

Publicul este respectuos rugat a se înfațișa spre a lua aceste obiecte în privire. Din cauza imbulzelei mari din acest sezon e consult ca fiecare doritor să-și facă cumpăraturile necesare depe acum. In ferestriele prăvăliei sunt espuse obiecte începînd de la prețul deja de 25 cr., cari sunt potrivite pentru cadouri de Crăciun.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Telefon Nr. 301

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

aduce respectuos la cunoștință sosirea celor mai noi articoli pentru primăvară.

Deposit de mărfuri din fabricele c. r. de curte:

Pălării: Fabrica lui I. Heinric Ita, Viena; Iosif Pichler și fii, Graz;

Păpucării: Fabrica lui Anton Capek, Viena; F. L. Popper, Chrudim.

Fabricatele cele mai fine din țară și străinătate:

Pentru dame și copii:

Păpucării
Pălării
Mănuși
Umbrele și parapleuri
Tășcuțe și punguțe
Călțuni
Peptene și perii de cap
Călțavete

Briie
Capuțe
Haine și jachete pentru copii
Parfumuri, saponuri etc.
Revolvere, Utensilii de vînat și munițiune.

Pentru domni:

Lingerie
Pălării de pislă și jobenuri
Legători de git
Mănuși
Ghete
Pantofi
Bețe și parapleuri
Batiste de nas

Cepițe
Pachioște
Ciorapi
Articole pentru călătorie, sport și Tenis
Punguțe și tășcuțe pentru bilete de visite, scrisori și monede

👉 **Celiți și abonați „Apărarea Națională”.** 👈

SCHMIEDT & FONTIN

◆ magazin cu drogue, chimalii, văpseli și parfumerii. ◆

Strada principală Nr. 12. CERNĂUȚ, Strada principală Nr. 12.

Centrala: str. principală Nr. 12. — Filiale: str. principală Nr. 2 și str. primăriei Nr. 10. — Sucursală la Cimpulung.

Toate feliurile de mărfuri de farmacie concese droguștilor.

== **Preparate nutritoare pentru copii și bolnavi.** ==

Contra tusei și răgușelei:

Bomboane de Aibisch, de salmiac și de malț și din extract de ceapă, pastile de Ems.

Specialități neîntrecute pentru stărpirea insectelor, guzanilor și a șoarecilor, soluții de aur și argint în calitate superioară.

Toate feliurile de articoli de fotografie. Săpunuri de toaletă din țară și străinătate.

Cernele, ceară roșie, culori și văpseli, utensilii pentru desemn și pictură

Pentru pictură în email: Obiecte de ton, palete, văpseli pentru email și toate celelalte utensilii.

Pansamente medicale. ☺ Saltele pentru paturi.

Pentru băi: pucioasă, bile feruginoase, sodă, coajă de stejar, sare de mare, extract de conifere, sare de Franzenthal și de nămol feruginos etc.

Requisite de feliurite ferestele mici.

Săpunuri renumite, scrobeală, sineală, sferi pentru uscatul rufelor și cerneală pentru a semna rufele.

== **Comandele din provincie se efectuează repede.** ==

👉 Catalogul prăvăliei și cartoane cu mostre de văpseli la dispoziția interesenților.